සේවා අංශයේ සේවා නියුක්තිය හා සේවා වියුක්තිය

මිනිස්බල හා රැකීරක්ෂා දෙපාර්තමේන්තුව

කම්කරු හා වෘත්තිය සමිති සබඳතා අමාත්‍යාංශය

පි.ඩබ්.චතුරිකා චන්ද්‍රසේන

හැඳින්වීම

වසර 2018 දෙසැම්බර් මාසයට සාපේක්ෂව 2019 ජනවාරි මාසයේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාකාරකම් වැඩි වේගයකින් ද, සේවා අංශයේ ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ වේගයකින් ද වැඩි වී ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රකාශ කරයි. නිෂ්පාදන ක්‍රියාකාරකම් අංශයේ වර්ධනයට නිමි ඇඳුම් නිෂ්පාදන අංශයේ පැවැති රැකියා පුරප්පාඩු පියවීම හා නව රැකියා අවස්ථා උදාකිරීම හේතු වී ඇත. ඒ අනුව වසර 2018 දෙසැම්බර් මාසයේ සියයට 53.7 ක් වූ නිෂ්පාදන අංශයේ ගැනුම් කළමනාකරුවන්ගේ දර්ශකය සියයට 54.4 දක්වා වැඩි වී ඇත.

2019 ජනවාරි මාසයේදී සේවා අංශයේ ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා වී ඇත. ඊට 2018 දෙසැම්බර් මාසයේදී බඳවා ගැනීම් ප්‍රමාද වූ පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා නව වසරේ ජනවාරි කටයුතු කිරීම හේතු විය. නව රැකියා සඳහා බඳවා ගැනීම් නිසා සේවා නියුක්ති උපදර්ශකයේ මාස හතකින් වාර්තා වූ ඉහළම අගය ජනවාරි මාසයේදී වාර්තා වී ඇතැයි ද මහ බැංකුව පවසයි. වසර 2018 දෙසැම්බර් මාසයේදී සේවා අංශයේ ගැනුම්කරුවන්ගේ දර්ශකය සියයට 54.7 ක් වූ අතර, එය මේ ජනවාරි මාසයේදී සියයට 55.8 ක් දක්වා වර්ධනය වී ඇත.

2019 ජනවාරි මාසයේදී සේවා අංශය ඉහළ වේගයකින් වර්ධනය වූ අතර සේවා නියුක්තිය, නව ව්‍යාපාර සහ අපේක්ෂිත ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම්වල සිදුවූ සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම ඊට හේතු විය. රුපියලෙහි අගය ස්ථාවර වීම හේතුවෙන් සේවා අංශයේ අයකරන මිල ගණන් 2019 ජනවාරි මාසයේ දී අඩු වේගයකින් ඉහළ යන ලද අතර වාර්ෂික වැටුප් වර්ධක අප්‍රේල් මාසයට නියමිතව තිබීම හේතුවෙන් සේවා අංශයේ අපේක්ෂිත ශ්‍රම පිරිවැය වැඩි වේගයකින් ඉහළ ගියේය.

සේවා වියුක්තිය ආශ්‍රිතව පැන නගින ගැටලූ දෙස අවධානය යොමු කිරිමේ දි ශ්‍රී ලංකවේ උගත් තරුණ පිරිස අතරේ වැඩිපුර සේවා වියුක්ති තත්වයක් දැන ගැනිමට හැකි වී තිබෙන බව පෙන්වා දීමට පුළුවනි. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින මෙම සේවා වියුක්ති තත්වය ඉතා විශාල ආර්ථික ,සාමාජීය ගැටලූ රාශියක් පැන නැගී ඇති බව පෙන්වා දිමට පුළුවනි.

ශ්‍රී ලංකාව දෙස අවධානය යොමු කිරිමේ දි දැක ගත හැකි මුලික ආර්ථික ,සාමාජිය තත්වය ලෙස පෙන්වා දිය හැක්කේ තරුණ, තරුණියන්ගේ විරැකියාවෙන් පෙළීම හේතුකොටගෙන ඉතා විශාල සාමාජිය ප්‍රශ්න රාශියක් දැකගත හැකිය.

සේවා නියුක්තිය

වැටුපකට හෝ වෙනත් ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂාවෙන් දැනට ආර්ථික කටයුතුවල නියැලී සිටින පුද්ගලයින් සේවා නියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව ලෙස හැඳින්වේ.වැටුප් ලබන්නන් (රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයන්)සේවා ආයෝජකයන් ස්වයං රැකියාවල නියුක්ත වුවන් සහ ගෙවීමක් නොලද පවුලේ ශ්‍රමිකයන් මීට අයත් වේ.

සේවා වියුක්තිය

දැනට රැකියාවක් නොමැති එහෙත් රැකියාවක් සොයමින් හෝ රැකියාවක් අපේක්ෂාවෙන් සිටින ජන සංඛ්‍යාව සේවා වියුක්තියට අයත් වේ.

රැකියාගත ජනගහන අනුපාතය ප්‍රධාන කර්මාන්ත කාණ්ඩය

අංශය	එකතුව	ප්‍රධාන කර්මාන්ත කාණ්ඩය		
		කෘෂිකර්මාන්තය %	කර්මාන්ත %	සේවා %
නාගරික	100	4.4	25.5	70.1
ග්‍රාමීය	100	28.3	28.5	43.1
වතු	100	54.1	26.7	19.2

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-2018

රැකියාගත ජනගහන අනුපාතය සලකා බැලූ විට නාගරික අංශයේ සේවා අංශයේ ඉහළ ප්‍රතිශතයක් දක්නට ලැබේ.එය 70.1% කී.

රැකියාගත ජනගහන ප්‍රධාන කර්මාන්ත කාණ්ඩය

වර්ෂය	මුළු රැකියා		සේවා	
	සංඛ්‍යාව	%	සංඛ්‍යාව	%
2012	7,497,998	100	3,217,439	42.9
2013	7,681,279	100	3,363,334	43.8
2014	7,700,489	100	3,450,205	44.8
2015	7,830,976	100	3,568,259	45.6
2016	7,947,683	100	3,696,306	46.5
2017	8,208,179	100	3,736,500	45.5
2018	8,015,166	100	3,732,206	46.6

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-2018

2012 සිට 2018 දක්වා සේවා නියුක්ත ජනගහනයේ ව්‍යාප්තිය පෙන්නුම් කෙරේ.2018 වර්ෂයේ සේවා අංශයේ 3,732,206 දැක්වේ.ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්වූ විට 46.6% කි.අනෙක් වර්ෂ හා සසදා බලන විට 2018 වර්ෂයේ සේවා අංශයේ වැඩි වීමක් දක්නට ලැබේ.

රැකියාගත ජනගහන ප්‍රධාන කර්මාන්ත කාණ්ඩය 2018

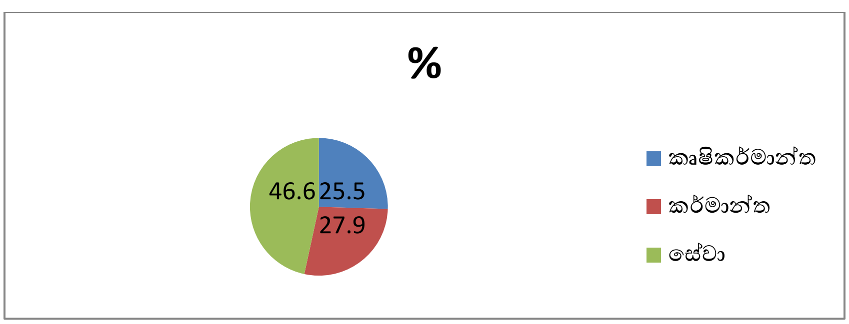

මුළු සේවා නියුක්තික ජනගහනයෙන් වැඩිම කොටසක් වාර්තා වන්නේ සේවා අංශයෙනි 46.6% වන අතර අඩුම අගය කෘෂිකර්ම අංශයෙන් (25.5%) කර්මාන්ත අංශයේ සේවා නියුක්තිය 27.9%කි.

එක් එක් දිස්ත්‍රික්කය සඳහා ප්‍රධාන කර්මාන්ත කණ්ඩායම් විසින් සේවා නියුක්ත ජනගහනයේ ප්‍රතිශත ව්‍යාප්තිය 2018

දිස්ත්‍රික්ක	ප්‍රධාන කර්මාන්ත කණ්ඩය
	සේවා
කොළඹ	69
ගම්පහ	60.7
කළුතර	51.4
නුවර	52.5
මාතලේ	37.3
නුවර එළිය	23.3
ගාල්ල	45.1
මාතර	44.1
හම්බන්තොට	40.1
යාපනය	51.1
මන්නාරම	35.4
වව්නියාව	51.3
මුලතිව්	34
කිලිනොච්චි	41.6
මඩකලපුව	43.9
අම්පාර	48.3
ත්‍රිකුණාමලය	52.2
කුරුණෑගල	42
පුත්තලම	38.9
අනුරාධපුර	37.9
පොලොන්නරුව	37.6
බදුල්ල	32.3
මොණරාගල	32.7
රත්නපුර	32
කෑගල්ල	38

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-2018

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ රැකියා ඉහළින්ම පෙන්නුම් කරයි.සේවා අංශයට රැකියා දායකත්වය (69.0%) ගම්පහ (60.7) සහ මහනුවර (52.5%)

ප්‍රධාන කර්මාන්ත කාණ්ඩ අනුව විරැකියා අනුපාතය- 2018

ප්‍රධාන කර්මාන්ත කාණ්ඩය	විරැකියා අනුපාතය %
කෘෂිකර්මාන්තය	4.1
කර්මාන්ත	3
සේවා	1.6

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-2018

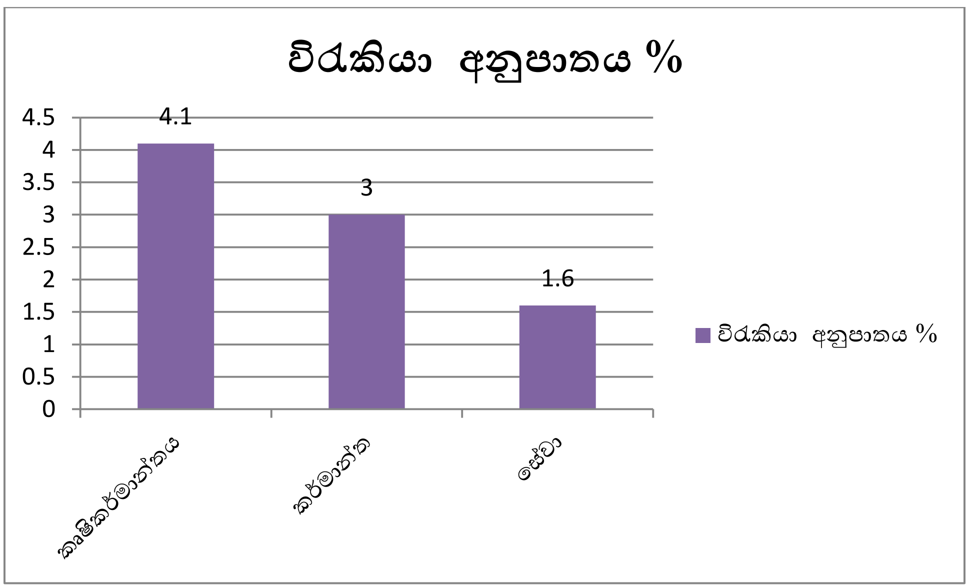

ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව-2018

විරැකියා අනුපාත අනුව ආර්ථික අංශය සැලකිය යුතු වෙනසක් හෙළි කරයි.අංශ අතර කෘෂිකාර්මික අංශය ඉහළම වාර්තා කරයි.අනුපාතය (4.1%) සහ සේවා අංශය වාර්තා කරන්නේ අඩුම අනුපාතයයි.

නිගමන හා යෝජනා

01.සේවා වියුක්තිය අශ්‍රිතව පැන නගින ගැටලු පිළිබඳව විමසා බැලීමේදී දැකගත හැකි මූලික ම නිගමනය ලෙස පෙන්වා දිය හැක්කේ ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින අධ්‍යාපන ක්‍රමවල පවතින දුර්වලතාවයන් හේතු කොටගෙන සේවා වියුක්ති තත්වය උග්‍ර වී තිබෙන බවය. මේ හේතුව මත රටක ආර්ථිකමය හා සමාජීය වශයෙන් විවිධ වූ ගැටළු වලට මුහුණ දීමට සිදු වේ.

02.උගත් අය තුළ සේවා වියුක්තිය වැඩිවීමට බලපාන හේතු

i. ශ්‍රී ලංකාවෙ නිදහස් අධ්‍යාපන ක්‍රමය දැනුම මූලික කරගත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් බැවින් ඒ තුළින් වෘත්තීය පුහුණුව නොලැබීම.

ii. වෘත්තීය පුහුණුව ලබාදෙන පාඨමාලාවන් තුළින් ලැබෙන පුහුණුව වෙළඳපලේ ශ්‍රම ඉල්ලුමට නොගැලපෙන සුළු වීම.

iii. තොරතුරුතාක්ෂණය, භාෂා දැනුම, නායකත්ව ගුණාංග වැනි වර්තමාන සේවා නියුක්ති ඉඩ ප්‍රස්ථාවන් ලබාදෙන සලකන අධ්‍යාපන ක්‍රමය වර්ධනය තුළින් නොලැබීම නිසා අධ්‍යාපන ලැබුවන් පසුගාමී තත්වයට පත්වීම.

iv. අධ්‍යාපනය ලැබීම සමග සමහර රැකියාවන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම.

v. රටක ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය තුළින් රටක විරැකියාව අඩු කර ගත හැකි වුවද අධ්‍යාපනය ලැබූ බොහෝ පිරිසකට ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ පවතින ආකල්ප සීමා වීම.

vi. දේශීය, විදේශීය රැකියා අවස්ථා පිළිබඳව නිවැරදි ලෙස සන්නිවේදනය නොවීම.

vii. අධ්‍යාපන ලැබූවන් අතරින් සුදුසු පිරිසක් රාජ්‍ය සේවයට බඳවා ගැනීම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියක් රජයට නොමැති වීම .

03.සේවා වියුක්තිය හේතුවෙන් පුද්ගලයෙකුගේ ජීවනෝපාය සඳහා මාර්ගයක් නොමැති වේ. මෙය පුද්ගලයෙකුගේ මූලික අවශ්‍යතා පවා ඉටු කර ගැනීමට ඇති හැකියාව මගහැරී යාමට හේතුවේ. මේ නිසා පුද්ගලයෙකුට නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි සක්‍රීය ලෙස දායකත්වය ලබාදී කිසියම් ආදායමක් ලබා ගැනීමට ඇති අවස්ථාව මගහැරී යනු ඇත. ආදායම් අඩුවීම දරිද්‍රතාවය වැඩිවීම කෙරෙහි මෙන්ම මන්දපෝෂණය වැඩිකිරීමට ද හේතු විය හැක. මෙය ශ්‍රමිකයාගේ කායික හා මානසික ශක්තිය පෞරුෂ වර්ධනය මෙන්ම, මානව සංවර්ධනය කෙරෙහි ද එමගින් සමස්ථ ආර්ථික ක්‍රියාවලියට ද, අහිතකර බලපෑම් ඇති කිරීමට හේතුවේ.